

A. 398 / 44 / 4

INSTITUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXVII

Nr 4

WARSZAWA 1970

<http://rcin.org.pl>

A. 398/44/4

INSTYTUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXVII

1970

4

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1970

KOMITET REDAKCYJNY

Aleksander Gieysztor, Krzysztof Groniowski (sekretarz), Stanisław Herbst, Hanna Jędruszczak (sekretarz), Irena Koberdowa, Witold Kula, Bogusław Leśnodorski (redaktor), Tadeusz Łepkowski, Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Marian H. Serejski, Janusz Tazbir, Stanisław Trawkowski (zastępca redaktora), Marian Wojciechowski, Henryk Zieliński, Mieczysław Żywczyński

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31 02 01

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10
Nakład 2508 + 152 egz. Ark. wyd. 22,5, ark. druk. 13,5 + 0,625 wkl.

Papier druk. sat. kl. V, 65 g. B1

Oddano do składania 5.VI.1970. Podpisano do druku 21.X.1970
Druk ukończono w listopadzie 1970 r.

Zam. 529/70

K-43

Cena zł 30.—

Warszawska Drukarnia Naukowa — Warszawa, Śniadeckich 8

1941 R. 3 c.

СОДЕРЖАНИЕ

Кароль Гурски — Отношение рыцарства и шляхты к можновладству в XIV и XV веках	829
Альберт Собуль — Герой и история	846
Мариан Згурняк — Перемены в военной ситуации Европы после Мюнхена 1.X.1938—1.IX.1939	851
Галина Висьневска-Бенек — Промышленность Лодзинского округа в последней фазе войны	866

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Мариан Г. Серейски, Ванда Мощенска, Ежи Топольски, Анджей Ф. Грабски, Януш Жарновски, Зенон Рогозиньски, Ежи Матерницки — О методологии истории — полемика	879
Владислав Чаплиньски, Станислав Плаза — Шляхетская Польша	906

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ

Жак Годешо — Наполеоновский год	920
Збигнев Ляндау — Обзор публикаций по экономической истории II Речи Посполитой за 1962—1969 гг.	926

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Юзеф Ковальски — Очерк истории Коммунистического Интернационала	947
---	-----

ХРОНИКА	1010
-------------------	------

IN MEMORIAM	1030
-----------------------	------

ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ	1036
-----------------------------	------

TABLE DES MATIÈRES

Karol Górski — La chevalerie et la noblesse en face de l'oligarchie des magnats au XIV ^e et XV ^e siècle	829
Albert Soboul — Le héros et l'histoire	846
Marian Zgórnjak — Les changements dans la situation militaire en l'Europe après Munich (1 X 1938 — 1 IX 1939)	851
Halina Wiśniewska-Bieniek — L'industrie de la région de Łódź au cours de la dernière phase de la guerre	866

DISCUSSIONS ET POLEMIQUES

Andrzej F. Grabski, Jerzy Maternicki, Wanda Moszczeńska, Zenon Rogoziński, Marian H. Serejski, Jerzy Topolski, Janusz Żarnowski — La méthodologie de l'histoire	879
Władysław Czapliński, Stanisław Piąza — L'Etat nobiliaire polonais	906

REVUE DES RECHERCHES

Jacques Godechot — L'année Napoléon	920
Zbigniew Landau — Revue des publications sur l'histoire économique de la II République, parues en 1962—1969	926

CRITIQUES ET COMPTES-RENDUS

Józef Kowalski — Esquisse historique sur l'Internationale Communiste	947
--	-----

CHRONIQUE :	1010
IN MEMORIAM	1030
LETTRES A LA RÉDACTION	1036

SPIS TREŚCI

Karol Górski — Rycerstwo i szlachta wobec możnowładztwa w XIV i XV wieku	829
Albert Soboul — Bohater i historia	846
Marian Zgórnjak — Zmiany sytuacji militarnej w Europie po Monachium (1 X 1938 — 1 IX 1939)	851
Halina Wiśniewska-Bieniek — Przemysł okręgu łódzkiego w końcowej fazie wojny	866

DYSKUSJE I POLEMIKI

Andrzej F. Grabski, Jerzy Maternicki, Wanda Moszczeńska, Zenon Rogoziński, Marian H. Serejski, Jerzy Topolski, Janusz Żarnowski — Nad metodologią historii — polemika	879
Władysław Czapliński, Stanisław Płaza — Polskie państwo szlacheckie	906

PRZEGLĄDY BADAN

Jacques Godechot — Rok napoleoński	920
Zbigniew Landau — Przegląd publikacji z zakresu historii gospodarczej II Rzeczypospolitej z lat 1962—1969	926

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Józef Kowalski — Zarys dziejów Międzynarodówki Komunistycznej	947
---	-----

*

J. Baszkiewicz, Myśl polityczna wieków średnich — Stanisław Russocki	952
Hérésies et sociétés dans l'Europe pré-industrielle, 11 ^e — 18 ^e siècles — Stanisław Bylina	954
B. Sobol, Sejm i sejmiki ziemskie na Mazowszu Książęcym — Irena Kaniewska	959
A. Tamborra, Krzysztof Warszewicki e la diplomazia del Rinascimento in Polonia — Jan Malarczyk	961
P. Jeannin, L'Europe du Nord-Ouest et du Nord aux XVII ^e et XVIII ^e siècles — Maria Bogucka	963
R. Mandrou, Magistrats et sorciers en France au XVII ^e siècle — Janusz Tazbir	965
I. Łossowska-Zaporowska, „Korespondent Warszawski” w latach 1792—1796 — Iwona Rummel	968
M. J. Szalata, Markijan Szaszkewycz — Jan Kozik	969
Gospodarka i finanse Królestwa Polskiego przed powstaniem styczniowym — Ireneusz Ichnatowicz	973
J. Byczkowski, Ludność polska na pograniczu Śląska Opolskiego i Dolnego 1848—1914 — Lech Trzeciakowski	975
A. Ostrowski, Garibaldi — Jerzy Zdrada	977

O. Maksimaitienė, Lietuvos sukilelių kovos 1863—1864 m. — Piotr Łossowski	980
W. Bieńkowski, Kazimierz Kelles-Krauz — Bogusław Leśnodorski	983
J. Krasuski, Historia Rzeszy Niemieckiej 1871—1945 — Adam Galos	986
W. Baumgart, Deutsche Ostpolitik 1918 — Erhard Cziomer	989
C. Biernat, Spór archiwalny polsko-gdańsko-niemiecki w okresie międzywojennym 1919—1929 — Marceli Kosman	992
H. Karwacka, Witold Wandurski; A. Stern, Bruno Jasiński — Krystyna Sierocka	995
T. Potemski, Stronnictwo Pracy na Górnym Śląsku w latach 1937—1950 — Henryk Przybylski	999
M. Porwit, Komentarze do historii polskich działań obronnych 1939 r. — Stanisław Herbst	1002
J. Wilczur, Niewola i eksterminacja jeńców wojennych-Włochów w niemieckich obozach jenieckich — Stanisława Lewandowska	1004
20 lat Polski Ludowej we wspomnieniach nauczycieli — Zbigniew Marciniak	1006
I. Dimitrow — Godini na preloma — Jerzy Tomaszewski	1008

KRONIKA

Na łamach czasopism społeczno-politycznych i kulturalnych — Tadeusz Filipkowski	1010
Sesja leninowska — Jerzy Kumaniecki	1014
Stulecie Katedry Historii Polski Uniwersytetu Jagiellońskiego	1015
Cwierćwiecze Instytutu Zachodniego — Bogusław Leśnodorski	1017
Wyzwolenie Warszawy — Janusz Berghauzen, Andrzej Wyrzykowski	1021
Historia Rzeszy Niemieckiej w latach 1871—1945 — Tomasz Wituch	1023
Po zgonie Gabriela Le Brasa — Adam Vetulani	1027

IN MEMORIAM

Marian Friedberg (1902—1969) — Stanisława Pańków	1030
Aleksy Gilewicz (1905—1969) — Franciszek Persowski	1034

LISTY DO REDAKCJI

W sprawie oceny Zjazdu Lubelskiego — Piotr Wojciechowski	1036
Sprostowanie	1036

KSIEGARNIE NAUKOWE „DK”

Białystok	—	ul. Lipowa 43
Gdańsk-Wrzeszcz	—	„ Grunwaldzka 111/113
Katowice	—	„ Warszawska 11
Koszalin	—	„ Zwycięstwa 20
Kraków	—	„ Podwale 6
Lublin	—	„ Krak. Przedmieście 68
Łódź	—	„ Piotrkowska 102 ^a
Olsztyn	—	„ Plac Wolności 2/3
Opole	—	„ Rynek 19/20
Poznań	—	„ Armii Czerwonej 69
Szczecin	—	„ Jedności Narodowej 5
Toruń	—	„ Rynek Staromiejski 30
Warszawa	—	„ Krak. Przedmieście 7
Wrocław	—	„ Kuźnicka 42

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Cena prenumeraty krajowej:

kwartalnie — —
półrocznie — 60.—
rocznie — 120.—

Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe oraz listonosze.

Czytelnicy indywidualni mogą dokonywać wpłat również na konto PKO Nr 1-6-100020 Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, ul. Towarowa 28. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch”. Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch”, Warszawa, ul. Wronia 23 konto PKO Nr 1-6-100024 tel. 20-46-88.

Bieżące oraz archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN—Ossolineum—PWN, Warszawa, Pałac Kultury i Nauki oraz w niż. wym. księgarniach nauk. „Domu Książki”.

Les demandes concernant les conditions d'achat de toutes les revues scientifiques polonaises doivent être adressés à l'Entreprise d'Exportation et d'Importation „Ruch”, Warszawa 1, Rue Wilcza 46.

Le contenu de prochains numéros des revues scientifiques ainsi que leurs prix sont indiqués dans le bulletin „Polish Scientific Periodicals”, que vous trouverez dans les bibliothèques et grandes maisons de diffusion de presse de votre pays.

Kwart. Hist. R. LXXVII. z. 4. s. 327—1040. październik—grudzień, Warszawa 1970.

Indeks 36432